

بسمه تعالی

دانشکده بهداشت - دفتر توسعه آموزش

فرم طرح درس

نام درس: دانش خانواده و جمعیت ساعات تدریس: 32 نوع درس: نظری

گروه هدف: دانشجویان مقطع کاردانی، کارشناسی و دکترای حرفه ای پیش نیاز: ندارد
محل اجرا: دانشکده بهداشت و تمامی دانشکده ها تاریخ اجرا: طول ترم

مقدمه:

با افزایش علوم و دانش بشری، و با گسترش سطح دانشی مردم و ازدیاد فارغ التحصیلان دانشگاهها، متأسفانه نه تنها کیفیت زندگی خانوادگی افزایش نیافته است؛ بلکه کاهش نیز یافته است. آمار بالای طلاق در بین فارغ التحصیلان رشته های دندانپزشکی و پزشکی نشان از عدم تأثیر دانش آکادمیک در بالابردن کیفیت زندگی دارد. یعنی آنانی که سلامت جامعه به تلاشهای آنان وابسته است از داشتن روابط سالم خانوادگی و خانواده سالم محروم هستند. هدف این درس اعطای جهان بینی صحیح در مسیر خانواده سالم و داشتن نسلی سالم و کمک به جامعه بر همین اساس می باشد

هدف کلی: هدف از تدریس درس "دانش خانواده و جمعیت" اعطای جهان بینی صحیح در راستای خانواده سالم و آشنایی آنان با مبانی دانش خانواده و چگونگی تشکیل، تحکیم و تعالی آن و ویژگی های جمعیتی و نقش آنها در ارتقای کیفیت زندگی می باشد

اهداف اختصاصی یا رفتاری:

- 1- خانواده و تعاریف مربوط به آن، کارکردهای فردی و اجتماعی خانواده و وضعیت خانواده در جهان امروز و ایران را تشریح کند.
- 2- آسیب های قبل از ازدواج را شناخته و راه حل آن را نشان دهد
- 3- نیازهای انسان و نقش خانواده در تامین آن، معیارهای همسرگزینی و اهداف ازدواج را بیان کند.
- 4- تفاوت رفتار های غریزی و رفتارهای مبتنی بر عقل را توضیح دهد.
- 5- دلایل رفتارها و عکس العمل های هریک از دوجنس زن و مرد را در قضایای مختلف تشریح نماید.

- 6- آمادگی‌های لازم برای ازدواج، عوامل مؤثر بر ازدواج موفق و معیارهای همسرگزینی را تشریح کند.
- 7- وظایف و حقوق اعضای خانواده را نسبت به یکدیگر تشریح کند.
- 8- نظر اسلام را نسبت به ازدواج و تشکیل خانواده بیان کند .
- 9- ارتباطات در خانواده و الگوهای ارتباطی را در خانواده تشریح کند .
- 10- نقشها، مفاهیم مربوط به آن و عملکرد اعضای خانواده را در قالب نقشها توضیح دهد .
- 11- عوامل مؤثر بر بهداشت خانواده را شناخته و توضیح دهد .
- 12- مراحل مختلف رشد خانواده و وظایف تکاملی خانواده را در هر مرحله بیان کند .
- 13- سوء رفتار در خانواده ، علل و راههای پیشگیری از آن را در خانواده بیان کند .
- 14- اعتیاد و آثار آن را در خانواده توضیح دهد .
- 15- طلاق، و تاثیرات فردی و اجتماعی آن را توضیح دهد .
- 16- تعریف جمعیت، جمعیت‌شناسی، سیر تاریخی جمعیت جهان و جمعیت و باروری و را تعریف کند .
- 17- ساختار جمعیت، تغییرات جمعیت و عوامل مؤثر بر آن را تشریح کند .
- 18- سیر ترکیب و حرکت جمعیت در ایران و شرایط موجود آن را توضیح دهد .
- 19- تاثیرات اقتصادی، فرهنگی و سیاسی ترکیب جمعیت را در رشد و توسعه کشورها بیان کند .

اهداف شناختی: هدف اصلی تشکیل خانواده که دستیابی به آرامش و داشتن نسلی سالم به عنوان سرمایه هر دو جهانی است را شناخته ، و زندگی خود را بر همان مبنا دنبال نماید.

اهداف نگرشی: نگرش و جهان بینی خود را از خود محوری به خدا محوری و وصول به قرب الهی تغییر دهد؛ در نظر بگیرد دنیا علاوه بر اینکه مزرعه آخرت است نتایج بسیاری از رفتارهای خود را در همین دنیا نیز خواهیم دید " کاین جهان کوه است و فعل ما ندا"

اهداف مهارتی: مهارت برخورد مناسب با اطرافیان مانند : پدر و مادر، همسر، بستگان همسر، فرزندان و جامعه را بیاموزد.

جدول ترتیب ارائه محتوای آموزشی در یک جلسه:

ردیف	موضوع تدریس	نظری یا عملی
1	معرفی درس با بیان شیوه درس و نمره دهی آشنایی با جایگاه خانواده و وضعیت خانواده در جهان امروز و ایران	نظری
2	آشنایی با جایگاه خانواده در برآوردن نیازهای اساسی انسان آشنایی با آسیب های قبل از ازدواج و راه حل آنها	نظری
3	راهکار مدیریت بر خود را با خودشناسی	نظری
4	شناخت قواعد و اصول حاکم بر خانواده	نظری
5	حقوق و مسئولیت های مالی همسران.	نظری
6	حقوق و مسئولیت های غیر مالی زوجین.	نظری
7	آشنایی با فضایل و رذایل اخلاقی خانوادگی و شیوه کسب آن فضایل	نظری
8	مهم ترین عوامل موثر در استحکام خانواده . برخی از مهارت های کسب درآمد و مدیریت مصرف را	نظری
9	آشنا یی با کارکرد خانواده و راهکارهای تقویت این کارکردها	نظری
10	آشنا یی با نقش های زن و شوهر، والدین و فرزندان . چگونگی جمع بین ارتباط با والدین و استقلال خانواده جدید	نظری
11	عوامل تضعیف خانواده عیوب فسخ کننده نکاح	نظری

12	طلاق و عوامل و پیامدهای فردی، خانوادگی، و اجتماعی راهکارهای ترمیم خانواده آسیب دیده از طلاق	نظری
13	اهمیت فرزند آوری از دیدگاه اسلام اخلاق و آداب بار داری و تربیت فرزند	نظری
14	آشنایی با فواید جسمانی، روانی و اجتماعی فرزند آوری آشنایی با آسیب های تک فرزندی بر خانواده و جامعه	نظری
15	آشنایی با تاثیرات اقتصادی، فرهنگی و سیاسی ترکیب جمعیت را در رشد و توسعه کشورها	نظری
16	آشنایی با سیر ترکیب و حرکت جمعیت در ایران و شرایط موجود و برنامه ریزی دشمن برای ایران	نظری

روش های آموزشی: سخنرانی . پرسش و پاسخ. جلب مشارکت دانشجویی

و ایجاد مناظره بین دانشجویان براساس مباحث کتاب و نظارت بر آن

وسایل کمک آموزشی: پاور پوینت، تخته، و تصویر

وظایف و تکالیف دانشجو: حضور منظم در کلاس، تهیه مطالب وارایه در کلاس، امتحان میانترم و

پایان ترم

روش های ارزیابی دانشجو: (لطفا سهم هر روش بر حسب درصد نوشته شود)

10 درصد

– حضور فعال و مستمر و شرکت در بحث های گروهی

30 درصد	- امتحان میان ترم
تشویقی 10 درصد	- تهیه و ارایه مطالب مرتبط با درس
60 درصد	- امتحان پایان ترم

منابع:

منبع و متن اصلی: کتاب دانش خانواده. متن نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها. جمعی از نویسندگان.

منابع کمکی:

1- قرآن کریم.

2- نهج البلاغه (ترجمه مرحوم دشتی).

3- صحیفه سجّادیه.

4- آیین تربیت، ابراهیم امینی، انتشارات اسلامی.

5- اسلام و تعلیم و تربیت، سید محمدباقر حجّتی، دفتر نشر فرهنگ اسلامی (1358).

6- اصول روان‌شناسی، نرمال ل. مان، ترجمه و اقتباس محمود ساعتچی، امیرکبیر (1366).

7- اصول کافی، ثقة الاسلام کلینی، ترجمه سید هاشم رسول، دفتر نشر فرهنگ اسلامی.

8- بحارالانوار، علامه محمدباقر مجلسی، مؤسسه الوفاء- بیروت.

9- پرورش مذهبی و اخلاقی کودکان، علی قائمی، انتشارات رشاد.

10- تحف العقول، حسن بن علی الحرّانی، مؤسسه اعلی - بیروت.

11- تربیت آسیب‌زا، عبدالعظیم کریمی، انتشارات انجمن اولیاء و مربیان- تهران، چاپ اول، (1373).

12- تربیت و بازسازی کودکان، علی قائمی، دفتر تبلیغات اسلامی- قم.

13- تشکیل خانواده در اسلام، علی قائمی، انتشارات امیری.

14- جوان از نظر عقل و احساسات، محمدتقی فلسفی، هیأت نشر معارف اسلامی، چاپ هفدهم (1363).

15- خانواده و نیازمندیهای کودکان، علی قائمی، انتشارات امیری، چاپ اول (1366).

16- روان‌شناسی رشد، علی‌اکبر شعاری‌نژاد، انتشارات اطلاعات، تهران (1372).

17- سالهای حسّاس رشد، مریم امینایی، چاپ پنگوئن.

18- محجّة‌البیضا، ملّا محسن فیض کاشانی، دفتر انتشارات اسلامی- قم.